

KALJENJE RASADA

U savremenim rasadnicima sve se više organizira rasadnička proizvodnja sadnog materijala u zaštićenim prostorima.

Njega rasada u zaštićenom prostoru podrazumjeva:

- pikanje,
- navodnjavanje,
- zasjenjivanje,
- prihranjivanje,
- zaštita rasada,
- provjetravanje i
- kaljenje rasada.

Kaljenje rasada podrazumijeva postupak rasadivanja na otvoreni prostor bez negativnih posljedica za biljke. Dobro okaljen i odnegovan rasad lakše će se prilagoditi, novim uvjetima na stalnom mjestu. Zato se s kaljenjem rasada počinje već u martu ili aprilu, 10 do 15 dana prije sadnje na stalno mjesto.

Kaljenje se sastoji u postepenom privikavanju biljaka na više svjetlosti, što znači da se zasjenjivanje postepeno smanjuje, zatim se sve više dovodi svjež i hladan zrak, što se postiže intenzivnijim provjetravanjem. Kaljenje ne obavljati kada je suviše hladno vrijeme. Minimalna dnevna temperatura pri kaljenju rasada je 12°C, a noćna ne treba da padaju ispod 5°C. Ovo su minimalne vrijednosti i ne započinjati kaljenje rasada ukoliko su ovo vrijednosti temperatura. Do mjeseca marta i aprila završene su sve faze za proizvodnju rasada povrtlarsko cvjećarskih kultura osim zadnja faza kaljenje rasada prije nego se rasad posadi na stano mjesto.

Provjetravati treba i pri oblačnom vremenu. Zatim, u procesu privikavanja rasada na spoljne uvjete slijedi potpuno otkrivanje rasada, prve sedmice provjetravanje i otkrivanje se obavlja tokom dana, a tokom druge sedmice provjetravanje treba obezbjediti tokom dana i noći. Također tokom ovog perioda potrebno je lagano zasušivanje supstrata. Povećava se količina vode za navodnjavanje, ali se smanjuje broj navodnjavanja. Zasušivanje se izvodi kako bi se smanjio stres zbog temperaturnog kolebanja i kako bi se korijen mlade biljke što bolje razvio. Istovremeno, u samoj biljci se smanjuje sadržaj vode, a povećava sadržaj suhe materije, tako da biljka postaje jača i otpornija.

Pretjerano navodnjavanje i prihranjavanje rasada u zadnjoj fazi može da dovede do suprotnog efekta i da rasad bude neotporan, krhak i lomljiv.

Kaljenje biljaka mora biti postepeno jer u protivnom može doći do određenih fizioloških poremećaja. Ne treba ni pretjerivati sa kaljenjem jer ono može da uspori primanje biljaka poslije prasađivanja i dovede do kasnijeg plodonošenja, a ponekad i smanjenog prinosa.

TEKST PRIPREMILI:
prof.dr. Semina Hadžiabulić
v.asis.mr. Jasna Hasanbegović
www.af.unmo.ba

